Nr. 39 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

RZEMIOSŁO

TYGODNIK

Organ Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA WARSZAWA, UL. MAZOWIECKA 1 m. 4, TEL. 665-5
KONTO P. K. O. 6066.

Warszawa, niedziela dn. 27 września 1936 r.

Zagadnienie reformy taryfy świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych

I. STAN OBECNY.

Zgodnie z powziętymi na I Zjeździe Rady Związku Izb Rzemieślniczych R. P. w dniu 7 i 8 marca 1935 r. uchwałami w sprawach podatkowych — Związek Izb w porozumieniu z Izbami Rzemieślniczymi opracował również i projekt reformy ustawy o państwowym podatku przemysłowym. Projekt ten przewidywał reformę zarówno taryfy świadectw przemysłowych jak i stawek podatku przemysłowego od obrotu oraz udział w 15% dodatku do świadectw przemysłowych na rzecz instytucji Samorządu Gospodarczego Rzemiosła.

Powyższy projekt został w dn. 13 maja 1935 r. przedstawiony P. Ministrowi Skarbu oraz zakomunikowany Ministerstwu Przemysłu i Handlu.

O ile chodzi o unormowanie stawek podatku przemysłowego od obrotu i scalenie w nich nie tylko pobieranych do dnia 31 grudnia 1935 r. przewidzianych ustawą dodatków, lecz nawet i nadzwyczajnej daniny majątkowej oraz części opłat stemplowych — to sprawę tę uregulował od dnia 1 stycznia 1936 r. dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 15).

Uwaga:

Jednolity tekst ustawy o państwowym podatku przemysłowym (obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 30 maja 1936 r.) został ogłoszony w Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 339. **Natomiast taryfa świadectw przemysłowych pozostała bez zmian.**

Ostrze tej przestarzałej taryfy łagodzono ulgowymi zarządzeniami Ministerstwa Skarbu z listopada 1935 r. i I półrocza 1936 r.

II. POSTULATY RZEMIOSŁA W ROKU 1936.

Na zwołanej w dniu 9 września rb. komisji Obciążeń przy Związku Izb Rzemieślniczych R. P. rozważano ponownie sprawę reformy taryfy świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych.

W porównaniu do roku ubiegłego — postulaty Rzemiosła i w roku bieżącym nie uległy zmianie. Wyrazicielem ogólnych postulatów sfer rzemieślniczych — są uchwały powzięte przez Rzemiosło Województwa Kieleckiego.

Uchwały te są następujące:

1) bezwzględne utrzymanie świadectw przemysłowych, jako samoistnej opłaty, z włączeniem jednak do ceny świadectwa przemysłoweg zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu płatnego w 4 ratach kwartalnych;

2) przyjęcie za podstawę do ustalenia ceny świadectwa przemysłowego obrotu przedsiębiorstwa, a nie liczby zatrudnionych pracowników;

3) zniesienie klas miejscowości;

4) rozciągnięcie obowiązku nabywania świadectw przemysłowych na wszystkie pracownie rzemieślnicze, w tem i na rzemieślników wiejskich i na t. zw. „chałupników" zatrudniających siły najemne. — Rzemiosło województwa Kieleckiego jest zdania, że takie rozwiązanie sprawy ukróci z jednej strony nadużycia w stosunku do Skarbu Państwa, z drugiej zaś — umożliwi egzystencję legalnemu rzemiosłu, lojalnie wywiązywującemu się ze swych obowiązków podatkowych.

Powyższe zasady zostały przyjęte przez Komisję Obciążeń w w dniu 9 września 1936 r. — Na najbliższym posiedzeniu Zarządu Związku Izb sprawa reformy taryfy będzie ponownie rozważana.

III. PROJEKT ZWIĄZKU IZB RZEMIEŚLNICZYCH R. P.

Ostatnio znajdujemy w prasie opinie na temat reformy taryfy świadectw przemysłowych, jakby wyjęte z wydawnictwa Związku Izb Rzemieślniczych z lipca 1935 r. „Najważniejsze podatki bezpośrednie w Rzemiośle" (str. 140—147). W wydawnictwie tym przytoczono, między innemi, że kwestia świadectw przemysłowych mogłaby być rozwiązana w sposób następujący:

1) przez zniesienie świadectw przemysłowych i zaprowadzenie na ich miejsce kart rejestracyjnych, których cena byłaby niska;

2) przez częściowe utrzymanie dotychczasowych zasad przy równoważniku obrotów (legaliza-

cja dotychczasowych ulgowych zarządzeń Ministerstwa Skarbu przy nabywaniu świadectw przemysłowych;

3) przez oparcie taryfy świadectw przemysłowych na obrocie uprawomocnionym.

Zarówno w roku 1935 jak i w r. 1936 Rzemiosło wypowiedziało się za upowszechnieniem świadectw przemysłowych, jako odrębnej specjalnej opłaty, przyczem za podstawę do określenia wysokości opłaty ma służyć obrót uprawomocniony. Rzemiosło chętnieby widziało 2 tabele świadectw przemysłowych.

Tabela A. — połączenie opłaty za świadectwo z podatkiem przemysłowym od obrotu pobieranym w formie ryczałtu (przedsiębiorstwa z obrotem do zł. 50 tysięcy w stosunku rocznym); tabela ta objęłaby przypuszczalnie 100,000 pracowni rzemieślniczych.

Tabela B. — dotyczyłaby pozostałych większych przedsiębiorstw rzemieślniczych oraz wszystkich pracowni prowadzących księgi handlowe t. j. tych warsztatów pracy dla których wymiar podatku przemysłowego od obrotu ustala się na zasadach ogólnych.

W tych warunkach **tabela A.** miałaby b. dodatnie strony: wspólne zawiadomienie na 2 lata na cały podatek przemysłowy oraz znakomite uproszczenie dla władz skarbowych.

Obrót uprawomocniony (dla nowopowstałych pracowni ugoda z urzędem Skarbowym), jako podstawa dla wysokości opłaty za świadectwo przemysłowe, byłby miernikiem słuszniejszym od podstaw obecnych, opartych na ilości zatrudnionych robotników (pracowników).

Na potwierdzenie tego stanowiska przytaczamy 4 przykłady:

a) pracownię rzemieślniczą w Warszawie bez silników mechanicznych z 20 pracownikami;

b) pracownię z częściowym urządzeniem mechanicznym z 7 pracownikami;

c) pracownię z całkowitym urządzeniem mechanicznym z 2 pracownikami. (Wszystkie 3 pracownie miały obrót jednakowy w kwocie zł. 60.000.—).

d) wielkie przedsiębiorstwo przemysłowe z nowoczesnym urządzeniem mechanicznym zatrudniające 2.000 robotników z obrotem rocznym—zł. 36.000.000.

Obciążenie z tytułu świadectwa przemysłowego wg. obecnej taryfy wynosi **pod a** — V kat. zł. 370 — 0,6% obrotu; **pod b** — VII kat. — zł. 111 — 0,18% obrotu; **pod c** — VIII kat. — zł. 27 — 0,045% obrotu; **pod d** — zł. 11.100 — 0,03%.

Powstaje pytanie, jaką sumę obowiązane byłyby uiścić pracownie rzemieślnicze **pod a** za świadectwo przemysłowe, przy dokonaniu obrotu zł. 36.000.000?

A więc 600 pracowni rzemieślniczych z obrotem zł. 60.000 każda, któreby zatrudniły 12.000 pracowników (a nie 2.000.—) uiściłyby opłatę za 600 świadectw przemysłowych V kat. — zł. 222.000, t. j. 20-krotnie więcej od wielkiego przedsiębiorstwa **pod d** przy 6-krotnym większym zatrudnieniu ilości robotników (pracowników).

Przytoczone przykłady stwierdzają wyraźnie, iż obecna taryfa jest wielką premią dla wielkich przedsiębiorstw, obciążając niewspółmiernie mniejsze warsztaty pracy nieposiadające urządzeń mechanicznych. Stąd wniosek prosty, że ta przestarzała taryfa bynajmniej nie stwarza sytuacji wywołującej konieczność przyznania ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych dla dużych przedsiębiorstw. Zupełnie inaczej natomiast przedstawia się sprawa mniejszych warsztatów pracy. Nie ma chyba najmniejszych wątpliwości, że obecna taryfy niewspółmiernie obciąża w porównaniu do dużych przedsiębiorstw mniejsze a tak liczne (97,3) placówki przemysłowe i na tym terenie jest wielką przeszkodą przy rozwiązaniu kwestji bezrobocia.

IV KLASY MIEJSCOWOŚCI—

należałoby znieść, ustalając jednolite ceny świadectw przemysłowych we wszystkich miejscowościach kraju.—Zaznaczyć należy, że i w obecnie obowiązującej taryfie świadectw przemysłowych cena świadectw I — V kategorii na przedsiębiorstwa przemysłowe oraz I kategorii handlowej jest jednakowa, niezależnie od miejscowości, w której takie przedsiębiorstwa się znajdują. — Odnosi się to również i do handlu rozwoźnego i obnośnego (kat. V-a i V-b).

V — 25% DODATEK NA RZECZ SZKÓŁ ZAWODOWYCH.

Doliczany do ceny świadectw przemysłowych 25% dodatek na rzecz szkół zawodowych, zdaniem Samorządu Gospodarczego Rzemiosła, należałoby podwyższyć z uwagi na stwierdzoną konieczność znaczniejszego subsydjowania szkolnictwa zawodowego, w szczególności na odcinku Rzemiosła.

VI — 15% DODATEK NA RZECZ IZB RZEMIEŚLNICZYCH.

Wpływy z tego dodatku są tak minimalne, że w znikomej mierze pokrywają i tak już zmniejszone do minimum budżety Izb Rzemieślniczych.

Nadmieniamy, że udział instytucji Samorządu Gospodarczego w dodatkach do podatków państwowych (rocznik statystyczny Głównego Urzędu Statystycznego z r. 1936, str. 283) przedstawia się następująco:

13 Izb Rolniczych — ogólny budżet zł. 8.688.000 — dod. zł. 4.342.000 — 50%; 10 Izb Przem.-Handl. ogólny budżet zł. 4.639.000 — dod. 3.223.000 — 71%; 17 Izb Rzemieślniczych ogólny budżet zł. 2.000.000—dod. zł. *) 579.000—29%.

Wpływy z 15% dodatku do świadectw przemysłowych na przedsiębiorstwa przemysłowe są następujące:

a) od 6105 większych przedsiębiorstw przemysłowych (2,7%) (przeciętnie na 1 przedsiębiorstwo zł. 150) zł. 640.980,

b) od 215.398 mniejszych przedsiębiorstw (97,3%) (przeciętnie na 1 przedsiębiorstwo zł. 2 gr. 16) zł. 465.000.

***) Uwaga:**
W tej sumie znajduje się prawdopodobnie wpływ z tytułu rozkładu niedoboru.

VII. PRZYZNAWANIE ULG PRZY NABYWANIU ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH.

Zdaniem Samorządu Gospodarczego Rzemiosła kwestja przyznawania ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych powinna już na najbliższy okres t. j. już na rok 1937 znaleźć ustawowe rozwiązanie, a to z uwagi na obowiązujące w tej mierze postanowienia ustawowe (patrz rozdz. III pkt. 2).

Rzemiosło nie jest zwolennikiem ulg, natomiast chętniej by widziało prawne rozwiązanie tego palącego zagadnienia przez najszybsze zreformowanie dotychczas jeszcze obowiązującej taryfy świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych.

VIII. ŚWIADECTWA DLA PRACOWNI RZEMIEŚLNICZYCH.

Według ostatnich danych statystycznych Ministerstwa Skarbu ilość nabytych na rok 1935 świadectw przemysłowych na przedsiębiorstwa przemysłowe wynosi = 221503 (roczne i półroczne), co w porównaniu do roku 1934 daje 104%. — Z tej ogólnej ilości przypada na przedsiębiorstwa prowadzone w większym rozmiarze=6105 (I—V kat.) = 2,7% i na pozostałe mniejsze przedsiębiorstwa = 215398 (VI—VIII kat.) = 97,3%.

Na pracownie rzemieślnicze nabyto na rok 1935 = 159319 świadectw, t. j. 72% ogólnej ilości świadectw na przedsiębiorstwa przemysłowe.

Ten tak wielki udział t.j. 72% obowiązek nabywania świadectw przemysłowych na pracownie rzemieślnicze — spowodował, że właśnie Rzemiosło pierwsze zabrało głos i wypowiedziało się w sposób nie dwuznaczny za jak najspieszniejszym zreformowaniem przestarzałej (wzorowanej na zaborczej taryfie z przed 38 laty) taryfy świadectw przemysłowych.

Wreszcie podkreślić należy, iż niektóre zawody rzemieślnicze, jak rzeźnictwo — wyrąb mięsa, następnie masarstwo, piekarstwo, szewstwo i t. p. nabywają pokaźną ilość świadectw przemysłowych kategorii handlowej, które nie zostały wliczone do podanej wyżej ilości 139.319 świadectw kategorii przemysłowej.

Konferencja informacyjna w Ministerstwie Skarbu

W dn. 15 b. m. w Min. Skarbu rozpoczęła się konferencja informacyjna, którą zagaił wicepremier inż. E. Kwiatkowski, następującym przemówieniem (które podajemy w streszczeniu):

Znajdujemy się obecnie w tak ważnym punkcie ewolucji gospodarczej, iż zasłużylibyśmy na ostre potępienie przyszłości, gdybyśmy chcieli dziś toczyć spory małostkowe na temat kto, czym i w jakim stopniu przyczynił się do niewątpliwej poprawy ogólnego położenia ekonomicznego Polski.

Ustalmy fakt: sytuacja nasza jest nadal bardzo daleka od pomyślnej, tym nie mniej cechuje ją **wyraźne piętno poprawy i to poprawy dość wielostronnej.**

I dziś — wedle mojego rozumienia i odczucia sprawy, stoimy przed możliwością dokonania wyraźnego i mocnego skoku wzwyż. Sama sytuacja — polityczna i gospodarcza, zewnętrzna i wewnętrzna — wymaga od nas na przeciąg najbliższego — może nie zbyt długiego okresu — byśmy byli szczególnie mądrzy, wewnętrznie silni, zrównoważeni, sharmonizowani i energiczni w działaniu.

Mamy szczególnie korzystne i pozytywne założenia i duże możliwości do wygrania. Niejedną z przeszkód rozwoju usunęła nam na chwilę sama sytuacja. **Rolnictwo ogólnie się wzmacnia,** a polskie rolnictwo ma szczególnie korzystne perspektywy. **Konsumcja wewnętrzna i handel zewnętrzny mają dziś lepsze warunki rozwoju.**

Podstawy stałości naszej waluty wzmacniają się coraz wyraźniej, rynek pieniężny powoli ale systematycznie odbudowuje się, zjawia się inicjatywa prywatna w zakresie inwestycji gospodarczych, zjawia się tu i ówdzie **powrót do rentowności,** a objawy te — o ile tylko nie posiadają cech niezdrowej spekulacji — rząd wita z zadowoleniem i z uznaniem.

Możnaby zdefiniować, iż pragniemy prowadzić politykę gospodarczą „zdrowego rozsądku", politykę **wzmacniającą siły gospodarcze narodu polskiego i całego społeczeństwa,** związanego z twórczą pracą ekonomiczną w państwie. Przeciwstawiamy się hasłu „jakoś to będzie", przeciwstawiamy się wszelkim pomysłom, że drogą kuglarstwa można stworzyć jakieś wartości pozytywne i trwałe. Przeciwstawiamy się tendencjom rozrostu etatyzmu wszędzie tam, gdzie inicjatywa prywatna **chce i może** wypełniać niezbędne dla państwa funkcje ekonomiczne, w sposób zgodny z wymogami nowoczesnego życia. Przeciwstawiamy się wreszcie wszelkiej anarchii i wszelkiej robocie destrukcyjnej zarówno gospodarczej jak i politycznej i wzywamy całe społeczeństwo do współdziałania w czynnej walce z sianiem zamętu w Polsce. A współdziałanie to musi być wyraźne i aktywne.

Byłoby objawem skrajnie pożałowania godnym, gdybyśmy obecnej sytuacji i otwierających się możliwości nie wykorzystali w całej pełni dla wzmocnienia ekonomicznego najszerszych warstw ludności w Polsce.

Jesteśmy rządem całej Rzplitej i pracujemy z najlepszą wolą i najwyższym, solidarnym wysiłkiem, by odrobić to wszystko, co stało się fatalnym wytworem długotrwałego kryzysu.

Pracujemy oczywiście nie w imię korzyści czy chwały jakiejś grupy ludzi, ale w imię zabezpieczenia przyszłości Polski — możliwie najlepszej w tym niespokojnym i skłóconym świecie.

Żaden jednak rząd nie dokona cudu odrodzenia w środowisku biernym lub słabym.

Praca, energia, talent, uczciwość są podstawą rozwoju państw i społeczeństw.

Polska znalazła się obecnie w wyjątkowej sytuacji, zezwalającej na znaczne poprawienie jej położenia gospodarczego. Ale to założenie wymaga niezwykłej **solidarności wysiłku i trochę wiary we własne siły.**

* * *

W pierwszym dniu jej obrad wygłoszonych zostało **sześć referatów informacyjnych** z zakresu bieżącej sytuacji budżetowej, spraw podatkowych, sytuacji rynku pieniężnego, sytuacji w rolnictwie, sytuacji w przemyśle i handlu oraz z zakresu polityki inwestycyjnej.

W drugim dniu obrad konferencji informacyjnej, odbywającej się w min. Skarbu pod przewodnictwem wicepremiera Kwiatkowskiego, prowadzona była dyskusja nad wygłoszonymi referatami. W godzinach przedpołudniowych uczestnicy konferencji z wielkim zainteresowaniem wysłuchali przemówień czołowych przedstawicieli życia gospodarczego w osobach pp. Kajetana Morawskiego, prezesa Związku izb i organizacji rolniczych, Andrzeja Wierzbickiego, dyr. centr. Zw. przemysłu polskiego, prof. Adama Krzyżanowskiego, prezydenta Stefana Starzyńskiego, prezesa Zw. miast, rektora Witolda Staniewicza i b. min. Czesława Klarnera, prezesa Zw. izb przemysłowo - handlowych.

Prezes Kajetan Morawski poruszył w swym przemówieniu kwestię nożyc cen oraz zagadnienie konieczności zabezpieczenia i utrwalenia pozycji eksportowych rolnictwa.

Profesor Adam Krzyżanowski stwierdził, że poprawa konjunktury jest niewątpliwa. Analizując przyczyny tej poprawy prof. Krzyżanowski podkreślił jej międzynarodowość, przystosowania się cen, poprawę opłacalności w eksporcie płodów rolnych oraz dyskontowanie przyszłej pożyczki francuskiej, co pociąga za sobą znaczne obniżenie się cen monet złotych w niedozwolonych tranzakcjach oraz korzystne zmiany na giełdzie pieniężnej.

Rząd powinien wytrwać na drodze, na którą wszedł wydając dekret o ograniczeniach dewizowych. Prof. Krzyżanowski zwrócił wreszcie uwagę na konieczność zmniejszania zadłużeń krótkoterminowych państwa, na reformę podatkową, której sprzyja poprawa koniunktury, powstrzymanie rozpędu etatyzmu i niebezpieczeństwo zwyżki płac, która utrudniłaby walkę z bezrobociem, gdyż walka ta tylko na poziomie niskich płac może być skutecznie prowadzona.

Rektor prof. Staniewicz podkreślił, że trzeba dążyć do przywrócenia opłacalności w rolnictwie, ponieważ nie można tego osiągnąć przez wysokie ceny rolnicze, trzeba dążyć do zmniejszania układów gospodarczych. Dlatego też problemat „nożyc cen" jest aktualny.

Prezes Klarner stwierdza dużą stabilizację zjawisk gospodarczych, która nastąpiła po długich zabiegach deflacyjnych. Mamy zrównoważony budżet państwa, co jest podstawowym warunkiem we wszelkiej pracy gospodarczej.

Mówi się, że poprawa w Polsce jest mała, ale też i poziom z którego wyszliśmy był bardzo niski. Polska odrobiła już około 40 proc. tego, co straciła od 1928 r. Francja niemal nic nie odrobiła, a w Stanach Zjednoczonych, które odrobiły 100% jest jeszcze obecnie 11 milionów bezrobotnych. Wielkim momentem poprawy jest spadek zapasów na świecie.

Pan minister Juliusz Poniatowski stwierdził, że sprawa urbanizacji i rozwoju w przemyśle jest ważna nie tylko dla całości gospodarstwa narodowego, ale i dla wsi. Rolnicy chcieliby widzieć podwojenie dochodu miast i przemysłu, choćby dlatego, aby wzmożona chłonność miast zmniejszyła zależność rolnictwa od eksportu.

Po przemówieniach p. wicepremier Kwiatkowski zamknął konferencję, podsumowując w krótkim przemówieniu jej rezultaty.

Tematy — mówił p. wice-premier, — które były poruszane na tej konferencji, nie zostały wyczerpane. Ożywiona dyskusja wykazała, że dużo wzajemnie mamy sobie do powiedzenia, i to nie na temat zagadnień teoretycznych, ale na temat faktów, które się dziś stają i są naszą rzeczywistością.

Trzy przede wszystkim fakty zostały wyświetlone i ustalone, jako wynik wspólnego naszego poglądu:

1) Stwierdzamy powszechną poprawę ekonomiczną w Polsce i możliwości dalszej, może nawet znaczniejszej, poprawy. Stwierdzamy to, formułując zarazem stanowcze ostrzeżenie przeciwko zbytniemu optymizmowi, który w przeszłości był powodem pewnych zasadniczych błędów, jak lekkomyślne zadłużanie się, dopuszczanie do rozbudowy w kosztach własnych różnych kosztów pomocniczych i t. d.

2) Wobec ustalenia powyższego faktu, przywiązujemy większą wagę do przyszłości i dążymy do ostatecznego zlikwidowania wszystkiego, co jest przeszłością. Stwierdzamy zarazem, że pracując dla tej przyszłości nie powinniśmy zmarnować żadnej nadarzającej się okoliczności.

3) Stwierdzamy, że istnieje wielokrotna współzależność rozwoju państwa i gospodarstwa krajowego, wspózależność przemysłu i rolnictwa, pracy i kapitału, rynku wewnętrznego i eksportu. Jeżeli tak jest — musimy szukać stabilizacji w zakresie poszczególnych elementów gospodarczych, aby móc pracować normalnie i równomiernie iść naprzód we wszystkich dziedzinach. To są pozytywne rezultaty naszej rzetelnej współpracy.

Apelem, aby wszyscy uczestnicy konferencji na swych odcinkach współpracę tę kontynuowali i aby mniej było walki o teorię optymizmu, czy pesymizmu, a więcej wysiłku o wyniki pracy — zakończył p. wice-premier dwudniowe obrady.

KOMUNIKAT

Izba Rzemieślnicza w Toruniu podaje niniejszem do wiadomości zainteresowanym, że biura Izby przeniesione zostały z Grudziądza do Torunia i mieszczą się przy ulicy Św. Katarzyny 9/11.

SPROSTOWANIE

W nr. 38 w dziale Książki Nadesłane został opuszczony nagłówek: Inż. Zygmunt Chmielewski „Podręcznik Spółdzielczości".

Nowe normy w obrocie zwierzętami rzeźnymi i mięsem

W 70 numerze Dziennika Ustaw R. P. z dnia 18 września r. b. ukazały się dawno oczekiwane rozporządzenia wykonawcze do ustawy z dnia 17.4.1936 r. o uboju rytualnym zwierząt gospodarskich w rzeźniach. Rozporządzeń tych jest 3:

a) Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych o uboju zwierząt gospodarskich,

b) tegoż Ministra o sposobach i warunkach uboju rytualnego oraz

c) Ministra Przemysłu i Handlu o warunkach obrotu mięsem pochodzącym z uboju rytualnego.

Na zasadzie rozporządzenia o uboju zwierząt gospodarskich, ubój bydła winien być dokonywany w rzeźni. Dozwolone są jedynie dwa wyjątki, a mianowicie: 1) ubój z konieczności bydła rogatego i koni i 2) ubój bydła rogatego na potrzeby własnego gospodarstwa, w miejscowości pozbawionej rzeźni publicznej (przy zastosowaniu przepisów sanitarnych odnośnie badania zwierząt i mięsa). Zwierzęta przeznaczone na ubój powinny być prowadzone do osobnego pomieszczenia z zasłoniętemi oczami i możliwie ostrożnie. Cała ilość prowadzonego bydła winna być jednocześnie pozbawiana przytomności za pomocą ogłuszania lub innego sposobu. Przed tym zabiegiem zwierzę może być unieruchomione, lecz tylko w sposób wykluczający wszelkie zbędne cierpienia. W ten sam sposób winno nastąpić pozbawienie przytomności, które musi nastąpić szybko i być tak niezawodne, aby umożliwić wykrwawienie w stanie nieprzytomnym. Do ogłuszenia lub innych zabiegów pozbawiających zwierzę przytomności stosować można bądź metody mechaniczne, bądź prąd elektryczny, przyczym sposoby i narzędzia muszą być uznane przez Ministerstwo R. i R. R. i wyszczególnione w regulaminie rzeźni. Gnykowanie lub skręcanie kręgów szyii jest bezwzględnie zakazane. Po wykrwawieniu i stwierdzeniu śmierci zwierzęcia można przystąpić do jego oprawienia. Miejsce na którym odbywa się ubój, winno być natychmiast po wykrwawieniu oczyszczone z krwi i wszelkich odpadków.

Czynności związane z ogłuszaniem i wykrwieniem zwierząt wykonywać mogą tylko te osoby płci męskiej, które ukończyły lat 18 i dają gwarancję sprawnego i umiejętnego wykonania tych czynności. Całość rozporządzenia kładzie duży nacisk na humanitarne obchodzenie się ze zwierzętami przeznaczonemi na ubój i na jaknajwiększe zmniejszenie cierpień przeznaczonych na rzeź zwierząt.

Rozporządzenie regulujące sprawy uboju rytualnego określa, iż przez ubój rytualny rozumieć należy ubój zwierząt dla spożycia przez te grupy ludności, których wyznanie wymaga stosowania przy uboju specjalnych zabiegów natury wyznaniowej. Ubój rytualny obejmuje ubój bydła rogatego i cieląt, koni, owiec kóz i drobiu i winien się odbywać (za wyjątkiem uboju drobiu) w rzeźniach samorządowych wyznaczonych przez wojewodę. Ubój rytualny dla celów wywozu zagranicę winien się odbywać w rzeźniach na ten cel wyznaczonych przez Ministra R. i R. R. — Rzeźnie przeznaczone do uboju rytualnego muszą posiadać odpowiednie urządzenia techniczne i sanitarne oraz stały dozór weterynaryjny. Ubój rytualny musi się odbywać w specjalnie i wyłącznie na ten cel przeznaczonem miejscu w rzeźni i nie może odbywać się jednocześnie z ubojem zwykłym.

Rzezakiem może być tylko mężczyzna powyżej lat 18, posiadający zezwolenie kierownika rzeźni. Jeżeli gmina wyznaniowa ma obowiązek troszczenia się o dostarczanie swym członkom mięsa z uboju rytualnego rzezak posiadać musi pisemną zgodę właściwej w danej gminie władzy wyznaniowej, stwierdzającą, że dany rzezak znajduje się na etacie gminy, bądź gmina wyznaniowa nie sprzeciwia się wykonywaniu przez niego czynności rytualnego rzezaka. Rzezak może przystąpić do uboju bez ogłuszenia lub pozbawienia przytomności innymi sposobami tylko na wyraźne żądanie posiadacza zwierzęcia. W powyższym wypadku należy przestrzegać, by wprowadzenie zwierzęcia na miejsce uboju nastąpiło dopiero wówczas, gdy rzezak rytualny jest przygotowany do czynności.

Ilość zwierząt, która może być bita rytualnie, rozporządzenie ogranicza do ścisłych potrzeb tej ludności, której wyznanie zabrania spożywania innego mięsa. Całkowita ilość tego mięsa (części przednie i tylne) musi odpowiadać spożyciu właściwych grup ludności, oraz wywozowi tegoż mięsa i jego przetworów zagranicę. Ilość mięsa przeznaczonego do uboju rytualnego oznaczają na czas od jednego do trzech miesięcy (w kilogramach żywej wagi) wojewódzkie władze administracyjne, a dla Warszawy Zarząd Miejski. Powiatowe władze administracji ogólnej, a w miastach wydzielonych Zarządy tych miast przeprowadzać będą podział tej ilości na sprzedawców mięsa z uboju rytualnego, wydając im przewidziane rozporządzeniem pozwolenia na ubój rytualny. Przed powzięciem decyzji, powyższe władze zasięgać będą opinii zainteresowanych gmin wyznaniowych. Powyższe pozwolenia wydawane będą wyłącznie koncesjonowanym sprzedawcom mięsa z uboju rytualnego lub przetworów tego mięsa, zgodnie z brzmieniem art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 17.4.1936 r. o uboju zwierząt gospodarskich w rzeźniach. Pozwolenia na ubój rytualny nie mogą być odstępowane innym osobom, nawet posiadającym koncesje. Ubój rytualny mięsa na wywóz zagranicę dozwolony jest tylko za zezwoleniem Ministerstwa Rol. i Ref. Rol., które ustala również warunki tego uboju. Celem wyłączenia nadużyć organy urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa w rzeźni wyznaczonej do uboju rytualnego, będą prowadzić przewidziane rozporządzeniem ewidencje. W ewidencji będzie każdorazowo zaznaczony rodzaj, ilość i waga poddanych ubojowi rytualnemu zwierząt z podaniem nazwiska posiadacza i numeru pozwolenia

na ubój. Będą również wydawane świadectwa na wywóz mięsa poza granice miejscowości w której dokonano uboju, w wypadku, gdy miejsce sprzedaży wymienione w pozwoleniu położone jest poza granicami tej miejscowości i tylko w ramach ilości wymienionej w pozwoleniach. Ubój drobiu nie podlega wyżej wymienionym ograniczeniom. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu, reguluje kwestję obrotu mięsem zwierząt ciepłokrwistych pochodzącem z uboju rytualnego i postanawia, iż mięso to jak również przetwory z tego mięsa, chociażby nie zostało uznane za odpowiadające rytuałowi przed dopuszczeniem do handlu, muszą być odpowiednio oznaczone. Sposób znakowania rozporządzenia określa bardzo szczegółowo. Mięso pochodzące z uboju rytualnego może być sprzedawane jedynie w zakładzie kocesjonariusza na którego nazwisko było wydane pozwolenie na ubój rytualny.

Odstępowanie mięsa innym koncesjonariuszom jest dozwolone jedynie w wypadku wywozu zagranicę, sprzedaży łoju, krwi, skór, jelit, kości, oraz odsprzedaży w koncesjonowanej jatce pozostającej w administracji zarządu gminy w której dokonany został ubój na warunkach obowiązujących tak zwanych „tanich jatkach". Koncesje na sprzedaż mięsa pochodzącego z uboju rytualnego wydaje wojewódzka władza przemysłowa po wysłuchaniu opinji właściwej Izby Rzemieślniczej, osobom posiadającym przewidziane ustawą warunki do samoistnego prowadzenia rzemiosła. Sprzedaż mięsa pochodzącego z uboju dokonanego na podstawie wyżej wzmiankowanego rozporządzenia może się odbywać jedynie w miejscu wskazanem w dokumencie koncesyjnym, a posiadacz koncesji nie może trudnić się handlem żywca lub zwykłego mięsa. Koncesja może być cofnięta, jeżeli koncesjonariusz został prawomocnie skazany za przestępstwo z chęci zysku, lub za brodnię i wykroczenie przeciw przepisom ustawy z dnia 17.4.1936 o uboju zwierząt gospodarskich i rozporządzeń na podstawie tej ustawy wydanych. Przepisy wykonawcze, jak i ustawa o uboju wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 1937 roku.

* * *

Numer 71 Dziennika Ustaw z dnia 21 września r. b. przynosi rozporządzenie ministra Przemysłu i Handlu z dnia 26 sierpnia 1936 roku wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, oraz z Ministrem Spraw Wewnętrznych o ważeniu bydła rogatego, trzody chlewnej i owiec sprzedawanych na targowiskach. W myśl tego rozporządzenia sprzedaż na targowiskach zwierząt przeznaczonych do uboju odbywać się może jedynie na podstawie wagi, przy zachowaniu zawartych w rozporządzeniu przepisów. Wyjątek stanowi zniszczenie lub uszkodzenie urządzeń wagowych i w tym wypadku właściwa władza przemysłowa 1-ej instancji może zewolić na sprzedaż bez obowiązku ważenia zwierząt.

Sprzedaż bez ważenia dozwolona jest dla osesków, warchlaków, jagniąt oraz dla zwierząt, które z powodu choroby lub uszkodzenia nie mogą być doprowadzone do wagi.

Ważenie odbywać się może tylko za pośrednictwem zaprzysiężonych wagowych, a waga musi być uwidoczniona na kwicie wydawanym sprzedawcy i kupującemu. Doprowadzenie zwierząt do wagi jest obowiązkiem sprzedawcy.

Każda sztuka musi być ważona oddzielnie, wyjątek może być tylko wtedy, kiedy wszystkie sztuki są jednakowej jakości i sprzedawane są po jednakowej cenie, jednemu nabywcy. Przy wadze bitej tusza powinna być ostygnięta (temperatura około 15 stopni ciepła). W wypadku ważenia bezpośrednio po uboju, w stanie sztucznie chłodzonym należy o tem czynić odpowiednią adnotację na kwicie wagowym.

Zainteresowani mogą żądać sprawdzenia czy waga jest wytarowana.

Wszelkie zażalenia powinny być kierowane do zarządu targowiska natychmiast po zważeniu i wtedy zarząd obowiązany jest w ciągu godziny przeprowadzić ważenie kontrolne.

Wszystkie wymienione przepisy tego rozporządzenia odnoszą się jedynie do targowisk posiadających urządzenia wagowe, odpowiadające potrzebom obrotu.

Rozporządenie niniejsze wchodzi w życie w trzy miesiące po ogłoszeniu to jest od dnia 21 grudnia 1936 roku.

Już czas na powstanie Związku Kas Bezprocentowego Kredytu Rzemiosła Chrześcijańskiego

Akcja zakładania Kas Bezprocentowego Kredytu Rzemiosła Chrześcijańskiego daje doskonałe wyniki. Ze wszystkich stron kraju napływają wiadomości, że odbyły się zebrania konstytuujące, że wybrano komitety organizacyjne, że przyjęto statut i złożono go władzom do zarejestrowania. Pierwszy etap pracy jest już niemal na ukończeniu. Bierność społeczności rzemieślniczej na tym odcinku przełamała się, wszyscy zrozumieli doniosłość zagadnienia i raźno zebrali się do dzieła.

Obecnie stoimy przed drugim etapem pracy, to znaczy przed umocnieniem świeżo powstałych placówek. Wiemy doskonale, że każda nowo powstała organizacja, aby skrzepła, w pierwszym stadium wymaga specjalnie pieczołowitej opieki. W naszym zaś przypadku wiemy, że nie posiadaliśmy dotąd podobnych instytucyj, więc nierozporządzamy dostateczną liczbą osób, które mają odpowiednie doświadczenie, jak należy taką placówką kierować. A tutaj nie można sobie pozwolić ani na improwizację, ani na zdanie się „na prąd" — powiadając „jakoś to będzie". Zbyt wielkie cele mamy bowiem na oku, aby pozwolić sobie na najmniejsze bodaj ryzyko.

Z drugiej zaś strony musimy sobie otwarcie powiedzieć, że cele te są tak rozległe, że pojedyńcze Kasy nie będą w stanie im podołać. Tutaj więc znajduje swoje uzasadnienie koncepcja powołania do życia Związku Kas Bezprocentowego Kredytu Rzemiosła Chrześcijańskiego. Zresz-

tą inicjatorzy tego ruchu od samego początku przewidywali powstanie takiego Związku, a w statutach ramowych samych Kas znajduje się przepis o przynależeniu kasy do związku.

Wypada się zastanowić, jakie będą cele i jaki zakres działania powstałego Związku.

Celem Związku będzie reprezentowanie Kas wobec władz państwowych, samorządowych i instytucyj finansowych. Zgóry bowiem należy założyć, że Kasy Bezprocentowe nie będą mogły ograniczyć swojej działalności jedynie tylko do operowania kapitałami własnymi, ale będą musiały zabiegać o subwencje i lokaty pieniężne. Związek kas więc będzie musiał wystarać się na przykład u Pana Ministra Spraw Wewnętrznych, by tenże zalecił samorządom terytorialnym udzielanie kasom subwencyj, oraz przypilnować, aby odpowiednie kwoty znalazły się w budżetach samorządowych już w najbliższym roku budżetowym 1937/38. Związek Kas będzie musiał wystarać się, by Związki Komunalnych Oszczędności zleciły poszczególnym Komunalnym Kasom Oszczędności wciągnięcie Kas Bezprocentowych na listę instytucyj, korzystających z subwencyj. Dalej Związek Kas będzie musiał w Ministerstwie Skarbu rozwiązać niesłychanie zawiłą procedurę uzyskania lokat. Wreszcie Związek Kas będzie musiał wystarać się o kredyty w bankach państwowych czy prywatnych, będzie musiał wystarać się o źródła pokrycia odsetek od tych kredytów, boć przecież Kasy Bezprocentowe nie będą miały z czego tych odsetek płacić, no i będzie musiał wystarać się o zabezpieczenie pobranych sum. bo znowu Kasy w pierwszym okresie swej działalności takiego zabezpieczenia nie będą w stanie udzielić.

Tak przedstawia się w grubych zarysach zakres działania Związku Kas na odcinku reprezentowania interesów poszczególnych Kas na zewnątrz. Do tego dodać trzeba obszerną dziedzinę działalności wewnętrznej. Kasy, szczególniej w pierwszych latach swojego istnienia będą stale potrzebowały doradcy w szeregu spraw, jak na przykład, w jaki sposób zorganizować księgowość, jakie formalności należy dopełniać przy udzielaniu pożyczek, aby pieniądze nie przepadły u nieuczciwych dłużników. w jaki sposób dochodzić skutecznie należności u takich dłużników. Biorąc pod uwagę, że poszczególne Kasy nie będą miały z początku środków na opłacanie personelu biurowego, a czynności kancelaryjne spadną na barki poszczególnych członków zarządów, to widzimy, że bez pomocy Związku nie można sobie wyobrazić jakiejkolwiek działalności.

Powołanie więc do życia Związku Kas Bezprocentowych Rzemiosła Chrześcijańskiego musi nastąpić już w najbliższym czasie.

PODATKI I USTAWODAWSTWO PODATKOWE

W sprawie współpracy kontroli skarbowej z urzędami skarbowymi

Ministerstwo Skarbu w dniu 8 września 1936 r. LBP. 11621/36 wydało okólnik co do wykorzystania urzędników kontroli skarbowej w pewnym zakresie i dla działu podatków bezpośrednich. Funkcje z zakresu podatków bezpośrednich, między innymi, są następujące:

1) przeprowadzenie lustracyj przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych celem stwierdzenia. czy przedsiębiorstwa te posiadają właściwe świadectwa przemysłowe,

2) kontrola podatku od uboju,

3) kontrola podatku od energii elektrycznej,

4) współdziałanie z urzędami skarbowymi w zakresie ścigania przestępstw podatkowych.

Ministerstwo Skarbu zaznacza, że do najbardziej rozpowszechnionych przestępstw podatkowych, z którymi urzędnicy kontroli skarbowej będą się stykali należą:

a) prowadzenie przedsiębiorstw lub wykonywanie zajęć bez świadectwa przemysłowego lub na podstawie niewłaściwego świadectwa albo też utrzymywanie składów bez karty rejestracyjnej (art. 1780 Ord. pod.)

b) niepotrącanie należnego podatku dochodowego z dz. II od uposażeń (art. 185 Ord. pod.) lub nie wpłacanie do urzędu skarbowego potrąconego lub zainkasowanego podatku na rzecz Skarbu Państwa (art. 181 O. P.),

c) poza tym mogą zachodzić wypadki niepobierania lub pobierania w niedostatecznej mierze podatku od energii elektrycznej (art. 179 O. P.) oraz niewpłacanie potrąconego podatku do kasy urzędu skarbowego (art. 181 O. P.),

d) uchylanie się od opłat tytułem podatku od uboju (art. 11 ustawy z dnia 27. 10. 1933 r. Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 614) Samorząd Gospodarczy Rzemiosła wita z uznaniem powyższe zarządzenie P. Ministra Skarbu, bowiem zachodzą liczne wypadki uchylania się szeregu osób od ponoszenia ciężarów podatkowych, specjalnei zaś od obowiązku nabywania świadectw przemysłowych. Zwiększenie więc kontroli leży zarówno w interesie Skarbu Państwa jak i lojalnych płatników.

Wypowiedzenie więc stanowczej i bezwzględnej walki anonimowym nakładcom i ich pośrednikom bez względu na ich środowisko — uzyska całkowite uznanie i współdziałanie szerokich sfer rzemieślniczych.

Uwaga: Przytoczone pod punktami **a b c** artykuły Ordynacji Podatkowej przewidują następującą odpowiedzialność:

art. 178 — za nie nabycie, względnie nabycie niewłaściwego świadectwa przemysłowego, lub karty rejestracyjnej, **kara grzywny do wysokości trzykrot-**

nej należności lub trzykrotnej różnicy między ceną właściwego a ceną posiadanego świadectwa.

art. 179 — kara grzywny od jedno do dwudziestokrotnej kwoty uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie podatku.

art. 181 — Kara grzywny do zł. 5000 lub kara aresztu do 6 miesięcy, albo obie kary łącznie

art. 185. — Kara grzywny do zł. 500.

art. 11 o państwowym podatku od uboju — kara grzywny w wysokości od 5—1000 zł., o ile dany czyn nie ulega karze surowszej według innych przepisów.

(Pełny tekst okólnika znajduje się w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu z dnia 10 września 1936 r. Nr. 24, poz. 732).

W sprawie ustalonych przez Izby Skarbowe procentów średniej zyskowności

Związek Izb Rzemieślniczych R. P. otrzymał od kilku Izb Rzemieślniczych uwagi i spostrzeżenia co do ustalonych % średniej zyskowności dla wymiaru państwowego podatku dochodowego na rok podatkowy 1936.

Wobec tego, że w szeregu wypadków % średniej zyskowności dla wielu rzemiosł, zdaniem Izb Rzemieślniczych, został ustalony przez niektóre Izby Skarbowe (Śląski Urząd Woewódzki w Katowicach) w rozmiarze nieodpowiadającym stosunkom gospodarczym — Związek Izb, mając również na uwadze okoliczność iż na rok podatkowy 1936 będzie poraz pierwszy zostosowana pod wyższona skala podatkowa, obowiązująca od dn. 1 stycznia 1936 — wystąpił w dniu 23 bm. do Ministerstwa Skarbu z prośbą o zarządzenie zbadania podanych konkretnych okoliczności oraz o ograniczenie kroków egzekucyjnych w wypadkach stwierdzenia niewłaściwego (wygórowanego) ustalenia % średniej zyskowności.

Nadmienić należy, iż Ministerstwo Skarbu wyznaczyło termin ukończenia wymiaru państwowego podatku dochodowego na rok podatkowy 1936 — **do końca września rb.**

Z ŻYCIA SAMORZĄDU RZEMIEŚLNICZEGO I ORGANIZACJI RZEMIEŚLNICZYCH

Po Zjeździe Rady Wojewódzkiej Narodowo-Chrześcijańskiego Zjednoczenia Rzemiosła w Poznaniu

W niedzielę dnia 20 września br. odbył się w Poznaniu w sali Domu Rzemieślniczego Zjazd Delegatów Rady Wojewódzkiej N. Ch. Z. R. przy licznym udziale przedstawicieli władz, samorządu, delegatów, gości oraz prasy.

Zebranie zagaił o godz. 11-tej Prezes p. Wojciech Sobczak, witając zebranych, po czym odczytał życzenia pomyślnych i owocnych obrad, jakie nadeszły od Dyrektora Zw. Izb Rzemieślniczych pułk. Bolesława Sikorskiego, zast. starosty Krajowego p. dr. Zygmunta Głowackiego oraz Radcy p. Gadebuscha. Następnie zabrał głos prezes poseł Snopczyński, wyrażając w imieniu ogółu rzemiosła polskiego serdeczne pozdrowienia oraz życząc Zjazdowi pomyślnych obrad. przyczem dziękował również rzemiosłu wielkopolskiemu za liczny udział w Kongresie Rzemiosła w Warszawie.

Z kolei p. Prezes Sozczak przystępując do porządku obrad zdał w obszernem przemówieniu sprawozdanie z działalności swej i Zarządu Głównego N. Ch. Z. R. za rok 1935, w którym omówił kolejno wszystkie ważniejsze poczynania w kierunku obrony interesów rzemiosła. Przemówienie nacechowane było głęgoką troską o należyty rozwój organizacji, znaczenie której nie jest niestety w szeregach rzemiosła dostatecznie doceniane, przez co rzemiosło pozbawione jest odpowiedniej reprezentacji tak w różnych instytucjach jak i w parlamencie, nie może więc przeprowadzać swych słusznych postulatów. W dalszym ciągu sprawozdania p. prezes Sobczak poinformował zebranych o poczynaniach N. Ch. Z. R. w kierunku krzewienia wiedzy zawodowej wśród rzemiosła przez urządzanie Kursów Mistrzowskich zawodowych i ogólnokształcących, których w roku sprawozdawczym było 16. Poza tym powstał projekt wybudowania w Swarzędzu Hali Meblowej, w której mogłyby się odbywać corocznie Targi Meblowe oraz stała wystawa. Projekt ten doznał zrealizowania w roku bieżącym a w dniu 6 września br. nastąpiło otwarcie II Targów Meblowych w Swarzędzu, które w dużej mierze przyczynią się do ożywienia gospodarczego rzemiosła stolarskiego.

Poza tym sprawozdanie z działalności Komisji Rewizyjnej zdał p. Jankiewicz ze Środy, wnosząc równocześnie o udzielenie Zarządowi absolutorium, co też nastąpiło jednogłośnie. W dalszym ciągu obrad wybrano ponownie trzech członków, którzy uprzednio wylosowali ustąpienie a mianowicie: Prezesa p. Władysława Zakrzewskiego z Poznania, p. Józefa Zakrzewskiego z Gniezna oraz p. Stanisława Smętka z Ostrowa. Komisję Rewizyjną wybrano w następującym składzie, a mianowicie: p. Jankiewicza ze Środy, oraz p. Chwiłkowskiego z Poznania,, oraz p. Olszewskiego z Poznania.

Zgodnie z punktem 8. porządku obrad przystąpiono do zmia-

ny statutu, a mianowicie sprawy zmiany nazwy N. Ch. Z. R., którą referował p. prezes Sobczak. W konkluzji powzięta została następująca

Uchwała:

Walny Zjazd Rady Wojewódzkiej Narodowo - Chrześcijańskiego Zjednoczenia Rzemiosła uchwala jednogłośnie zmienić nazwę Narodowo - Chrześcijańskiego Zjednoczenia Rzemiosła w Poznaniu, stow. zarejestrowane na nazwę „Wielkopolski Związek Rzemieślników Chrześcijan w Poznaniu“ stow. zarejestrowane, oraz uzupełnić art. 5 statutu następującym nowym ustępem:

„Wielkopolski Związek Rzemieślników Chrześcijan ma prawo przynależenia do Związku Stowarzyszeń Rzemieślników Chrześcijan Rzeczypospolitej Polskiej“.

Do przystosowania dalszych artykułów związanych ze zmianą nazwy Zjednoczenia, Walny Zjazd Rady Wojewódzkiej uchwala upoważnić Zarząd Główny do ustalenia poszczególnych artykułów w statucie według swego uznania.

Następnie p. prezes Sobczak otwiera dyskusję nad referatami, w której zabierali głos **p. Feliks Chudziński** o konieczności wprowadzenia Cechów Przymusowych, **p. Lewandowski** o prowadzeniu warsztatów przez emerytów, **p. Kazimierz Syller** w sprawie spółdzielni gospodarczych. Wyczerpujących wyjaśnień udzielał p. poseł Snopczyński, wskazując przytem na niemożliwość prowadzenia w Polsce, jako Państwie demokratycznym Cechów Przymusowych, tem więcej, że sprawa ta napotkałaby na przeszkodę w formie różnicy wyznań religijnych. W dalszym ciągu prezes poseł Snopczyński przedstawił ogólną sytuację rzemiosła w całej Polsce przyczym naświetlił również wadliwość ustawy przemysłowej, a zwłaszcza § 146, a w końcu wyjaśnił również sprawę prowadzenia warsztatów rzemieślniczych przez emerytów. Z kolei p. prezes Sobczak odczytał wnioski, zgłoszone przez Oddziały N. Ch. Z. R. na Zjazd Rady Wojewódzkiej, proponując by do ich rozpatrzenia i załatwienia upoważnić Zarząd Główny wzgl. specjalną Komisję miejscową, na co zebrani wyrazili jednogłośnie swą zgodę.

Wyczerpujących wyjaśnień w wszystkich tych sprawach udzielali prezes p. poseł Snopczyński, p. prezes Sobczak oraz p. Trawiński, przyrzekając interwencję w poszczególnych wypadkach. Na zakończenie p. prezes Sobczak wskazał na konieczność usunięcia z ustawy przemysłowej art. 146, gdyż jest on wysoce szkodliwy dla rzemiosła.

Apelując jeszcze o przystąpienie do budowy silnej organizacji oraz dziękując za liczny udział w Zjeździe, p. prezes Sobczak zakończył obrady okrzykiem: „Wielkopolski Związek Rzemieślników Chrześcijan niech nam żyje!“

Zjazd rzemiosła polskiego na Śląsku

W niedzielę, dnia 6 września b. r. odbył się w sali „Wypoczynek“ w Katowicach Zjazd delegatów Związku Polskich Samodzielnych Rzemieślników i Przemysłowców na Śląsku, reprezentujących 2.400 samodzielnych polskich warsztatów rzemieślniczych, zorganizowanych w 55 Kołach. Cieszyńskie Koło reprezentowane było przez p. prezesa Jana Kiszę, oraz p. Wiktora Satarę jako prezesa Rady i członka Głównego Zarządu.

Zjazd zagaił prezes Związku a zarazem prezes Izby Rzemieślniczej p. Piotr Łyszczak, który po wezwaniu do uczczenia pamięci zmarłych członków, w tem ś. p. Szczepana Gila, który przed śmiercią zapisał swoją nieruchomość w Katowicach na rzecz młodzieży rzemieślniczej, wskazał na doniosłość wyniku obrad zjazdu dla rzemiosła polskiego i dla dobra Państwa.

Pan Józef Hamerlok z Katowic wybrany jednomyślnie na przewodniczącego Zjazdu, po powołaniu do prezydjum zjazdu wybitnych działaczy rzemieślniczych, podniósł, iż w przeddzień zjazdu Włodarz Ziemi Śląskiej Pan Wojewoda dr M. Grażyński obchodził jubileusz 10-lecia urzędowania jako wojewoda śląski.

Wśród żywiołowej burzy oklasków na cześć Dostojnego Jubilata zjazd postanowił wręczyć P. Wojewodzie za Jego niestrudzoną 10-letnią pracę nad podniesieniem gospodarczem i kulturalnem ziemi śląskiej adres hołdowniczy, podpisany przez uczestników zjazdu z zapewnieniem, że rzemiosło chrześcijańskie Śląska zawsze i wiernie popierać będzie Jego twórcze poczynania.

Nastąpiły referaty, z których jeden na temat: „Aktualne zagadnienia organizacyjno-gospodarcze a rola Śląska“ został przyjęty z uznaniem przez cały Zjazd.

W latach ubiegłych położenie rzemiosła śląskiego było ściśle związane z położeniem i rozwojem przemysłu. Przemysł w dużym stopniu korzystał z produkcji i bezpośrednich usług rzemiosła; rzemiosło zaś brało pośrednio udział w eksporcie przemysłu. Obecnie stan ten uległ zasadniczej zmianie. Przemysł począł wykonywać od kilku lat wszystkie niemal prace we własnym zakresie, wobec czego rzemiosło stopniowo poczęło odrywać się od przemysłu i obecnie szuka nowych dróg. Mianowicie rzemiosło tworzy spółdzielnie kredytowe, surowcowe i produkcyjne celem wyzbycia się drogiego, a zbędnego pośrednictwa przy zakupie surowców, narzędzi oraz przy sprzedaży swych wyrobów. Realizacja tych śmiałych zamierzeń rzemiosła wymaga jednak nie tylko znacznych wysiłków ze strony samego rzemiosła, lecz również **poparcia ze strony władz i społeczeństwa, a nade wszystko pomocy kredytowej**

Pan W. Satara, członek Zarządu Gł. postawił trzy wnioski, które zostały przyjęte z aplauzem przez wszystkich delegatów. Pierwszy wniosek szedł pod adresem nowo wybranej Rady, która winna dążyć wszelkiemi siłami do uzyskania **jak najtańszego i długoterminowego kredytu dla rzemieślników, a który to kredyt byłby rozprowadzany przez spółdzielnie ludowe.**

W drugim wniosku domagał się, by Rada poczyniła kroki u czynników miarodajnych celem stworzenia dla województwa śląskiego **własnego Związku rewizyjnego.**

Odnośnie do zwalczania fuszerstwa, zdaniem wnioskodawcy, członkowie Komisyj lustracyjnych winni **jedynie donosić Władzy administracyjnej o fuszerach,** a ta winna ich likwidować przez swe **organy bezpieczeństwa.**

Po wysłuchaniu wszystkich wniosków Zjazd uchwalił szereg rezolucyj, a mianowicie: 1. w sprawie konkurencji **samorządów gminnych,** wykonyjących **we własnym zakresie prace rzemieślnicze przez niewykwalifikowane siły;** 3. w sprawie **pomocy kredytowej,** a mianowicie, by w tych miejscowościach, w których Kasy Komunalne nie podjęły 4% kredytu, został tenże przydzielony Bankom wzgl. Spółdzielniom Ludowym; 4. w sprawie zbyt wygórowanych norm średniej dochodowości na rok 1936, które zostały podwyższone: dla rzemiosła piekarskiego o 50%, szewskiego 100%, krawieckiego 25%, kamieniarskiego 100%, malarskiego 150%, murarskiego i ciesielskiego (budownictwo) 100%; 5. w sprawie przetargów, a mianowicie, by władze komunalne i państwowe roboty przydzielały rzemieślnikom posiadającym **karty rzemieślnicze w myśl art. 144 prawa przemysłowego.**

Pod koniec zjazdu uchwalono jednomyślnie ufundować dla Armii Polskiej dwa samoloty bojowe i stypendium na wykształcenie dwóch pilotów śląskich.

Zjazd miał przebieg nader poważny, przyczem podkreślić należy wysoki poziom obrad, oraz rzeczową dyskusję.

Kronika konferencji i posiedzeń

Dnia 27 sierpnia r. b. odbyło się w Katowicach zebranie Związku Polskich Samodzielnych Rzemieślników i Przemysłowców na Śląsku, któremu przewodniczył prezes p. J. Hamerlok, a sekretarzował p. K. Niśkiewicz.

Na zebraniu między innemi odczytano okólnik z dnia 13. 8. 36 r. i 28. 8. 38 r. w sprawie Normy średniej dochodowości dla wymiaru podatku dochodowego na rok 1936. W dyskusji przemawiali pp. Radca Rulczyński, Nowak, Wons, Jutka, St. Cech, Kempiński, Szaflik, Hadera. Na wniosek ostatniego mówcy zamknięto dyskusję. Uchwalono przedstawioną przez prezesa p. J. Hamerloka rezolucję, w której rzemiosło polskie wielkich Katowic wnosi protest przeciw podwyższeniu stawek średniej dochodowości i zlekceważeniu Izby Rzemieślniczej w Katowicach jako godzącemu w egzystencję rzemieślnika Polaka na Śląsku.

Z Izby Rzemieślniczej w Łodzi

KASY BEZPROCENTOWE DLA RZEMIOSŁA CHRZEŚCIJAŃSKIEGO.

Na terenie województwa łódzkiego kasy bezprocentowe zostały zorganizowane we wszystkich miastach powiatowych i w większych ośrodkach rzemieślniczych jak Tomaszów Maz., Pabianice, Zgierz. Statuty zostały przesłane do Urzędu Wojewódzkiego do zarejestrowania. Wszelkich informacji o organizacji kas bezprocentowych udziela Izba Rzemieślnicza w Łodzi (Wydział Ekonomiczno - Handlowy) ul. Moniuszki Nr. 6.

PRZETARG

Izba Rzemieślnicza w Łodzi zawiadamia o przetargu ogłoszonym przez Zarząd Miejski w Łodzi na dostawę pieczywa, mięsa, szmalcu i t. d.

CHRZEŚC. SPÓŁDZ. KRAWIECKA W BRZEZINACH ŁÓDZKICH,

zorganizowana przez Izbę Rzemieśln. w Łodzi, rozwija się pomyślnie, chociaż odczuwa brak kapitału obrotowego. Dlatego też Izba Rzemieślnicza wystąpiła do Funduszu Pracy o udzielenie subwencji dla wymienionej Spółdzielni. W zrozumieniu interesów rzemiosła, Fundusz Pracy przydzielił Spółdzielni dotację w kwocie zł. 9.800.— na urządzenie sal szycia, zakup maszyn i t. p. co umożliwi Spółdzielni prawidłowy rozwój i umożliwi przyjmowanie większych zamówień.

KONFERENCJE CECHOWE

W dniu 13 września rb. odbyła się konferencja wszystkich zarządów cechowych w Kaliszu w lokalu Związku Rzemieślników Chrześcijańskich przy ul. Piekarskiej Nr. 13. W konferencji udział wzięli pp. Naczelnik Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego inż. E. Głogowski, mgr. Gąsiorowski instruktor korporacji oraz E. Lewandowski przedstawiciel Izby Rzemieślniczej w Łodzi.

Naczelnik inż. E. Głogowski omówił sprawy organizacyjne cechów na podstawie nowego rozporządzenia, oraz nakreślił plan pracy na najbliższą przyszłość. Po wygłoszonym referacie zebrani wzięli bardzo żywy udział w dyskusji, w której między innymi poruszono sprawę nielegalnego prowadzenia rzemiosła oraz świadczeń socjalnych. Naczelnik E. Głogowski na wszystkie zapytania udzielił wyczerpujących odpowiedzi i zapewnił rzemiosło, że w swojej pracy szczególną opieką będzie otaczał rzemiosło.

W dniu 18.IX rb. odbyły się konferencje cechowe w Zelowie i Łasku, w których z ramienia Izby wzięli udział pp. Prezes St. Kopczyński i Dyrektor St. Dobosz. Tematem obrad były sprawy organizacyjne i legalizacja nowych statutów.

KARY ZA NIELEGALNE WYKONANIE RZEMIOSŁA

Decyzją Zarządu Miejskiego w Łodzi z dnia 1.IX rb. L. dz. 2102/36 została zamknięta piekarnia Dawida Myśliborskiego zam. przy ul. Rokicińskiej 43 za nielegalne wykonywanie rzemiosła.

*

Starostwo Powiatowe Sieradzkie zawiadomiło Izbę, że Władysław Jeziorski — garncarz — z

Statut Stowarzyszeń Kas Bezprocentowych Rzemiosła Chrześcijańskiego został zatwierdzony i jest do nabycia w dowolnej ilości w Związku Izb Rzem. R. P. w cenie 50 gr. za egzemplarz.

Brzezina pociągnięty został do odpowiedzialności karnej, za nielegalne prowadzenie rzemiosła, przyczem kara będzie stosowana, aż do czasu zaprzestania przez niego prowadzenia samoistnego rzemiosła.

Nowa placówka rzemiosła krakowskiego

W Krakowie odbyła się uroczystość poświęcenia lokalu sklepowego Spółdzielni Katolickich Majstrów Szewckich przy ul. Mikołajskiej 2, nowej placówki rzemiosła krakowskiego.

W uroczystości wzięli udział ks. Infułat Kulinowski, który dokonał poświęcenia lokalu, ks. kanonik Długosz, poseł dr. R. Jahoda-Żółtowski Prezes Izby Rzemieślniczej Krakowskiej, A. Jarosz V.-Prezes Związku Rzemieślników Krakowskich, Wł. Winiarski V.-Dyrektor Izby Rzemieślniczej Krakowskiej, Prezes Spółdzielni Gałuszkiewicz, przedstawiciele Cechów Rzemieślniczych Chrześcijańskich, Prasy i zaproszeni goście.

Prezes Związku Rzemieślników Krakowskich dr. R. Jahoda-Żółtowski w przemówieniu swym dziękował członkom Spółdzielni, podkreślił nowy dowód ekspansji rzemiosła krakowskiego i apelował do wszystkich Rzemieślników krakowskich, aby i inne zawody wkroczyły na drogę zakładania placówek zbytu swoich produktów wprost w swoich lokalach przemysłowych, z wykluczeniem pośredników, oraz życzył Spółdzielni, jako przedstawiciel Samorządu Rzemieślniczego Krakowskiego, dalszego pomyślnego rozwoju.

Spółdzielnia Katolickich Majstrów Szewckich w Krakowie istnieje od roku 1919. Spółdzielnia liczy 63 członków a wysokość udziału wynosi zł. 100, zaś kapitał zakładowy Spółdzielni zł. 115.000 a kapitał obrotowy zł. 190.257. Statutowym celem Spółdzielni jest podniesienie zdolności produkcyjnej rzemiosła szewckiego w Krakowie przez zakupno na wspólny rachunek i sprzedaż wyłącznie członkom surowców, dodatków i innych artykułów potrzebnych do wykonywania przemysłu szewckiego.

Izba Rzemieślnicza w Krakowie już od kilku lat starała się wpłynąć na zarząd Spółdzielni, aby ta uruchomiła oddzielny lokal do sprzedaży obuwia, co w znacznej mierze ułatwi zbyt. Koncepcja Izby szła w tym kierunku, aby Spółdzielnia nabywała obuwie wprost u chałupników i oderwała ich od nakładców, którzy wykorzystują chałupnika. Sprawa ta obecnie dojrzała i Spółdzielnia oddała do użytku publicznego przy ul. Mikołajskiej 2 w Krakowie lokal sklepowy z obuwiem gotowym, wykonanym jednak przez tut. kwalifikowanych majstrów szewckich. Zmagazynowano tam około 3.000 par butów solidnych, od obuwia zwykłego aż do luksusowego.

Spółdzielnia posiada doskonale wyposażony skład wszelkich surowców szewckich przy ul. Stolarskiej 3 oraz prowadzi pracownię cholewkarską.

Ogłoszone przetargi

Podajemy następującą listę przetargów ogłoszonych w ostatnich dniach:

1. Dyr. Okr. Kolei Państw. w Toruniu na zdjęcie i ponowne ułożenie bruku, roboty ziemne i przełożenie kanału ulicznego rurowego przy obniżaniu jezdni kołowej pod mostami kolejowymi przy st. Toruń — Przedmieście w klm. 0.323 linii Kutno — Toruń. Otwarcie ofert 3.10.1936 r. Informacje: Wydział Drogowy DOKP. Toruń pokój 420.

2. Ministerstwo Komunikacji sprzeda w całości lub częściowo 100 ton starej miedzi, z rozbiórki parowozów, składającej się z miedzi grubej z blach paleniskowych (I gatunek) i z drobnej (II gatunek). Materiał znajduje się w składach Dyrekcji Kolejowych w Warszawie i Lwowie po 25 tonn I gatunku i w Poznaniu 40 tonn I gat. i w II gat. Otwarcie ofert 13.10.36 r. Informacje: Biuro Centralnych Zakupów dla PKP. w Warszawie ul. Aleja Jerozolimska 93 m. 42.

3. Fundusz kwaterunku Wojskowego w Warszawie, ul. Królewska 2 — na budowę 10 rodzinnego domu oficerskiego i 2 domów 8 rodzinnych podoficerskich w Ludwikowie. Otwarcie ofert 2.10.36. Informacje Okręgowy Urząd Budownictwa Nr. III. Grodno.

4. D. O. K. P. w Warszawie— na wybudowanie suszarni drzewa na terenie warsztatów Głównych na st. Pruszków. Otwarcie ofert 9.10.36. Informacje: Wydział Zasobów DOKP. w Warszawie, Targowa 74.

5. D. O. K. P. w Poznaniu — na przebudowę dworca kolejowego na st. Kalisz. Otwarcie ofert 10.10.1936 r. Informacje: D. O. K. P. w Poznaniu, pokój 401.

6. Ubezpieczalnia Społeczna w Wilnie — na wykonanie robót budowlanych przy przebudowie i rozbudowie Szpitala Ubezpieczalni Społecznej w W-wie, przy ul. Solec 93. Otwarcie ofert 6.10.36. Informacje w Wydziale Gospodarczym Ub. Społ. W-wa ul. Polna 30.

7. Zakład Ubezpieczeń Społecznych — na wykonanie robót budowlanych domów mieszkalnych w Warszawie przy ul. Belwederskiej i Parkowej. Otwarcie ofert 28.9.36. Informacje: Zakład Ubezpieczeń Społecznych W-wa, Czerniakowska 231.

8. Fundusz Kwaterunku Wojskowego na budowę gmachów

przy ul. Topolowej. Otwarcie ofert 5.10.36. Informacje F. K. W. Warszawa — Królewska Nr. 2.

9 Komitet Budowy Domu Pracy Kulturalnej w Lublinie — na roboty stolarskie i ślusarskie. Otwarcie ofert 7.10.36. Informacje u sekretarza Komitetu p. Leonarda Pełczyńskiego, Lublin, ul. 3 Maja Nr. 6. Kuratorium O. S.

10. Dyr. Okr. Kolei Państw. w Wilnie — na sprzedaż: 1) starych materiałów i przedmiotów inwentarzowych, 2) belek żelaznych nowych Nr. 18, 40 i 40 b. wagi ca 114.000 kg. i starоużytecznych wagi ca 70.000 kg. Termin 16.10. 36. Warunki w Wydziale Zasobów D. O. K. P. Wilno, Słowackiego 14.

SPRAWA ZAMROŻONYCH NALEŻNOŚCI W NIEMCZECH

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych przystąpił obecnie do rejestracji należności eksporterów polskich zamrożonych w Niemczech z tytułu dostaw towarowych dokonanych poza clearingiem polsko - niemieckim, prowadzonym przez Polskie Towarzystwo Handlu Kompensacyjnego.

Zgłoszenie należności winno nastąpić na specjalnych formularzach, rozesłanych w drodze ankiety, które zainteresowani mogą dostać w biurze Związku Izb Przemysłowo - Handlowych w Warszawie, we wszystkich izbach przemysłowo - handlowych prowincjonalnych, oraz w organizacjach branżowych.

Ostateczny termin zgłoszenia należności zamrożonych upływa **z dniem 5 października 1936 r.**

Zagubienie świadectw

Zagubiono dyplom, wydany przez Cech Ślusarzy w Łodzi dn. 8 listopada 1927 r. za Nr. 169, na nazwisko Szwertnera Reinholda, zamieszkałego w Łodzi przy ul. Częstochowskiej 8.

Zagubiono dyplom majstrowski, wydany przez Cech Piekarski w Tomaszowie Mazowieckim dn. 12 maja 1912 r. na imię Feliksa Zalecińskiego, zam. w Opocznie przy ul. Piwnej Nr. 3.

Prenumerata wraz z Biuletynem Instytutu Naukowego Rzemieślniczego: kwartalnie zł. 2, półrocznie zł. 4, rocznie zł. 8.

Ceny ogłoszeń: 1/1 strony — zł. 300, 1/2 — zł. 160, 1/4 — zł. 85, 1/8 — zł. 45, 1/16 — zł. 22.50. W tekście 25% drożej. Unieważnienie świadectw zł. 1.50.

Wydawca: Związek Izb Rzemieślniczych R. P. Redaktor: WŁADYSŁAW GINDRICH

Zakł. Graf. „Polska Zjednoczona" Nowolipie 2.